

<http://www.arianafghanistan.com>

۲۰۱۹/۰۳/۲۷

بهرام صادقی

تیم اتمر، تیم بازگشت به حکومت سهامی زورمندان تنظیمی

اشتیاق درونی "حنیف اتمر" به رسیدن به ریاست دولت افغانستان سالها قبل تبارز یافت. تقرر او در وزارت انکشاف دهات به کوشش سفارت برتانیه در کابل که بازی با پول های بزرگ و توزیع آن به شوراهای محلی را در برداشت، به "حنیف اتمر" که بعد منحل شدن خاد و حزب پرچم خواب چنین روزی را هم نمی دید، این احساس را داد که اگر در پهلوی کمک دوستان انگلیسی رضایت کشورهای همسایه را هم به دست آورد، به بزرگترین پُست دولتی هم رسیده میتواند.

این خواست درونی "حنیف اتمر" زمانی تبارز بیرونی یافت که موصوف وزیر معارف بود. کمک پولی بسیار زیاد برای تجدید مواد درسی مکاتب افغانستان از طرف دونه‌ها به حساب دولت ریخته شده بود. در قدم نخست عده ای از متخصصین افغان از داخل و خارج برای تجدید و معیاری ساختن مواد درسی دعوت گردید. امیدواری آن وجود داشت که مواد درسی با کیفیت تهیه گردد. اما بعد از گذشت چند ماه تمام کار این پروژه و قرار داد چاپ کُتب به ایران انتقال یافت. یکی از همین متخصصین بعد ها به من گفت که "حنیف اتمر" می خواهد در آینده خود را کاندید ریاست جمهوری کند. به همین دلیل خواست با این حرکت ارادت خاص خویش را به دولت ایران تفهیم کند. محصول این حرکت "حنیف اتمر" مواد درسی ناقص و پُر از اغلاط بود که داستان های آن به برون از مرز های افغانستان هم رسید. در حکومت سهامی تنظیمی حامد کرزی این نوع معاملات در همه وزارت ها صورت می گرفت و رهبران تنظیم ها از همین طریق برای خویش پشتوانه مالی و سیاسی می خریدند. جنرال بسم الله خان که از پشتیبانی مارشال فهیم برخوردار بود بیشترین و رسواترین سوء استفاده ها را از قرار داد های تدارکاتی وزارت دفاع نمود.

طی چهار سال گذشته اشرف غنی توانست با وصف مشکلات دوسره بودن حکومت، تا حدی دولت سازی نموده و نقش رهبران امتیاز طلب تنظیمی را تا اندازه زیادی کاهش دهد. تشکیل کمیته ملی تدارکات، دست وزیرهای تنظیمی را از قرارداد های بزرگ کوتاه ساخته و میکانیزم تصمیمگیری شفاف و همگانی را ایجاد نمود. از جانب دیگر ساحة مانور افراد بسیار قدرتمندی چون اسماعیل خان که خود را امیر شمالغرب افغانستان میدانست و عطا محمد نور که خود را مالک بی چون و چرای ولایت بلخ وانمود میکرد، بسیار محدود ساخته شد. با سوق صد ها جنرال اردو و

پولیس وفادار به سران تنظیم ها که توسط قسیم فهیم در ارگان های امنیتی تعبیه شده بودند، این ارگان ها تا حدی برای ملی و غیر سیاسی شدن آماده شدند. تصفیه قسمی ارگان های امنیتی امکان کودتا های تنظیمی را تا حد زیادی مرفوع ساخت. این اصلاحات که خدمت بزرگ برای افغانستان می باشند، قیمتی را هم برای اشرف غنی در قبال داشت و آن نارضایتی شدید رهبران تنظیم ها بود.

فکر میکنم این ریسک را اشرف غنی آگاهانه پذیرفته است، زیرا وی میداند که با همین اقدامات میتواند نام نیکی از خود در تاریخ بجا گذارد.

اما "حنیف اتمر" که طی چهارسال گذشته مشاور امنیت ملی بود، کوشید از این موقف هم برای نزدیک شدن به کشور های همسایه (پاکستان و روسیه) استفاده کند. تدوین قرارداد تبادلۀ اطلاعات با آی. اس. آی. از ابتکارات "حنیف اتمر" بود که خوشبختانه به مرحله امضاء نرسید. در ضمن "حنیف اتمر" از نزدیک به ترصد اوضاع پرداخته و از عقده مندی رهبران تنظیمی و اینکه ایشان میخواهند به هر قیمت جلو انتخاب مجدد اشرف غنی را بگیرند، محاسبه دقیق داشت. از جانب دیگر طی جلسات متعدد رهبران مذکور قادر نشدند از بین خود کسی را برای

پُست ریاست جمهوری کاندید کنند، و تصمیم گرفتند از هر کاندید دیگری که خواست های معین شان را بپذیرد، پشتیبانی کنند. کُرزی هم عدم کاندیداتوری خود را اعلام نمود. آنگاه "حنیف اتمر" تصمیم گرفت برای رسیدن به رویای دیرین ریاست جمهوری، از این خلاء استفاده کند. "حنیف اتمر" در مذاکرات با رهبران تنظیمی پذیرفت که در صورت انتخاب شدن قانون اساسی را تعدیل و سیستم صدارتی را در درون سیستم ریاستی فعلی (!؟) جا داده و تعداد معاونین ریاست جمهوری را به سه تن افزایش دهد. گذشته از خطراتی که این تعهدات "حنیف اتمر" برای ثبات سیاسی و اجتماعی افغانستان در بر دارد، وابستگی "حنیف اتمر" به رهبران تنظیمی که در جست و جوی قرارداد های تدارکاتی، کنترل ولایات معین و نفوذ مجدد در نیروهای امنیتی بدور اتمر جمع شده اند، خطر بالقوه بازگشت حکومت سهامی دوران کُرزی، چور و چپاول دارایی های عامه و سیستم ملوک الطوائفی را ایجاد کرده است.

البته با پیشرفت در مذاکرات خُلمی خلیلزاد - طالبان آینده سیاسی افغانستان نا روشن تر شده است. با کنفرانس مسکو کُرزی بار دیگر در موقف رهبری تنظیم ها در مسایل صلح قرار گرفته و موقف اتمر در سطح یک شخص عادی کاهش یافته است. محمد محقق معاون دوم اتمر و عارترین مخالف اشرف غنی هم در رابطه با صلح از "تیم کُرزی صاحب" حرف میزند. ممکن سیستم حکومت انتخابی مورد قبول طالبان قرار نگیرد و حکومت و احزاب هم امارت اسلامی را نپذیرند، در آنصورت صلح به بُن بست مواجه می گردد و راهی جز برگزاری انتخابات باقی نمی ماند. همچو انتخابات سه برنده احتمالی میتواند وجود داشته باشد: اشرف غنی، عبدالله و یا اتمر. اما در صورت پذیرش سیستم انتخابی و اشتراک کاندید طالبان در آن، سرنوشت نا معلومی در انتظار کاندید های ریاست جمهوری خواهد بود. بهرام صادقی ۲۰۱۹/۰۳/۱۹

تیم اتمر، تیم بازگشت به حکومت سهامی زورمندان تنظیمی

[Sideqi_bahram_tim_atmar_wabazgasht_hkumat_sahaami.pdf](#)